

SZAKDOLGOZAT

BIZSE BETTINA

**KAPOSVÁR
2023.**

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Pénzügy és számvitel alapszak**

**AZ OKTATÁS FINANSZÍROZÁS ÉS A BOLDOGSÁG
ÖSSZEFÜGGÉSEI**

Belső konzulens: Dr. Parádi-Dolgos Anett Katalin
egyetemi docens

Készítette: Bizse Bettina
RDABZK
nappali

Intézet: Vidékfejlesztés és Fenntartható
Gazdaság Intézet

**Kaposvár
2023**

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: Az oktatás finanszírozás és a boldogság összefüggései

A dolgozatot készítő hallgató neve: Bizse Bettina

Pénzügy és számvitel szak, BSC, nappali tagozat

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet, Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Belső témavezető: Dr. Parádi-Dolgos Anett Katalin, egyetemi docens, MATE Kaposvári Campus, VFGI, Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

A felsőoktatás társadalmi és gazdasági jelentősége vitathatatlan, ezt az egyes országok gazdaságpolitikai döntései is alátámasztják. Ugyanakkor a társadalom tagjainak egyéni döntése, hogy ki, mikor és milyen szintű végzettséget szerez. Jelen kutatásom középpontjába a szubjektív jól-lét, az oktatás és oktatás finanszírozás közötti kapcsolat vizsgálata szerepel. Kutatásom eredményeként azt várom, hogy az iskolai végzettség növekedésével elérhető magasabb jövedelem, igazolhatóan növekvő szubjektív jólétet eredményez.

Szociológiai és közgazdasági kutatások igazolják és vitatják, hogy a végzettség pozitív hatást gyakorol a jövedelemre, a magasabb végzettségűek szubjektív elégedettség szintje magasabb, illetve, hogy az iskolai végzettség nincs közvetlen hatással a boldogságra. Elemzésem során vizsgálom, hogy a közgazdasági értelemben vett boldogsághoz mennyiben járulnak hozzá az egyes országok oktatásra, elősorban felsőoktatásra fordított kiadásai, a hallgatóknak nyújtott pénzügyi támogatások a különböző oktatási szintek vonatkozásában. Vajon a magasabban kvalifikált társadalmak boldogság szintje magasabb?

Dolgozatomban összefüggéseket kerestem a szubjektív jóllét és a boldogság között, amelynek során elemeztem a boldogság méréséhez kapcsolódó indexeket (például: World Happiness Report, OECD Better Life Index), a témában született szakirodalmakat, illetve a boldogság és a jövedelem közötti kapcsolatot. A kutatásomat a témához kapcsolódó szakirodalmak felkutatásával kezdtem, forrásokat, cikkeket gyűjtöttem mind a hazai, mind európai viszonylatban. Emellett folyamatosan gyűjtöttem az adatokat az oktatással és a boldogság mérésével kapcsolatban.

A begyűjtött adatokat két típusra osztottam: boldogsági változók és oktatási változók. A boldogsági változót (az az adat, amely megmutatja, hogy egy adott országban mennyire boldogok az emberek egy 0-tól 10-es skálán különböző tényezők bevonásával, mint például pozitív és negatív hatások vagy az 1 főre jutó GDP vásárlóerő paritáson mérve) a World Happiness Report honlapjáról, míg az oktatási változókat az Eurostat honlapjáról gyűjtöttem.

Kutatásom során az alábbi oktatási változókat vontam be: a hallgatóknak nyújtott pénzügyi támogatás az összes közkiadás %-ban az óvodai oktatástól a felsőoktatásig; a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a BSC, MSC és a PHD tekintetében; a felnőttek számának aránya az oktatásban; a 20-24 év közötti, legalább középfokú végzettséggel rendelkező fiatalok aránya; a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók átlagbére; illetve az oktatásra fordított közkiadások az óvodai oktatástól a felsőoktatásig.

Azt feltételezem, hogy a magasabb képzettségi szinthez magasabb jövedelem társul, aminek eredményeképpen a boldogsági szint növekszik. A korábbi elemzéseket figyelembe véve az alábbi kutatási kérdéseket fogalmaztam meg: az átlagbér emelkedése növeli a szubjektív elégedettségünket, illetve a magasabb oktatási kiadások magasabb boldogság szintet eredményeznek? Az elemzést 37 ország adataira vonatkozóan OLS-regressziós statisztikai modellel végeztem el, azon belül is a random effect módszerrel.

Az eredmények alapján megállapítottam, hogy a felsőfokú oktatásra fordított kiadások és a PhD végzettséggel rendelkező hallgatók arányának növekedésével az elégedettség szignifikánsan nő az európai országok tekintetében. A szakirodalomban már korábban igazolt szubjektív elégedettség, valamint a GDP és az átlagbér közötti szignifikáns kapcsolat mellett igazoltam, hogy az összes oktatásra szánt kiadás és a felsőoktatásban megjelenő támogatások emelkedése, továbbá az oktatásban résztvevő felnőttek aránya is növeli a boldogság szintet.

További kutatási célként az alábbiakat fogalmaztam meg: a változóknál érdemes lenne bevonni a korösszetételt, állami vagy önköltséges finanszírozást és a diákhitel elérhetőségét. Hasznosnak vélném különböző csoportokba rendezni az országokat faktor és klaszter analízis alkalmazásával, ami az összefüggéseket jobban magyarázná és a különbségeket jobban feltárná.